

פְּרִישֵׁת

בְּרֵאשִׁית

כל הזכויות שמורות
מותר להעתיק ולצלם ללא מטרות רווח

תלמוד תורה מורשה ירושלים

ת.ד. 34055 ירושלים 91340

תוכן העניינים

5..... פתיחה

פרק א

9..... ששת ימי הבריאה

פרקים ב-ג

11..... השבת

12..... אדם וחוה בגן עדן

פרק ד

14..... קיז והבל

פרק ה

15..... עשרה דורות מאדם ועד נח

פרק ו

16..... רשעות אנשי דורו של נח

הורים יקרים וילדים חביבים שלום רב!

לפניכם חוברת חזרה ללימוד משותף של הורים וילדים. בעזרת חוברת זו תוכלו להיות שותפים בתכנים הנלמדים בכתה.

תפקידו של לימוד החומש בכתה הוא להאיר ולבאר את פשטי הפסוקים לאור דברי חכמינו ז"ל, ראשונים ואחרונים. מתוך ביאור זה עולים מסרים וערכים חשובים, אשר הודגשו על ידי המורה במהלך השיעורים.

המסרים הערכיים הם המדות הטובות ויראת ה' העולים מן הפסוקים.

אנו רואים את עיקר החינוך של הילדים בערכים אלו, וכפי שכתב מרן הרב אברהם יצחק הכהן קוק באגרת החינוך:

"**מטרת החינוך** היא להכשיר את האדם לצורתו המתוקנת, שהנקודה המרכזית שבה היא **לעשותו טוב וישר**". (אגרות הראי"ה ח"א עמ' ריח).

עשיית הטוב והישר נעשית על ידי לימוד התורה, כפי שממשיך שם הרב וכותב: "על כן לקח מקום בראש החינוך הישראלי – **תלמוד תורה**...".

ליסוד זה משמעות גדולה יותר בתקופתנו - דור של תחיה החוזר לארץ ישראל ומגלה כוחות חיים גדולים בכל תחומי החיים.

נדרשים אנחנו להעמיק את לימוד התורה ולהנחילה לילדינו, כך שיגדלו ויהיו שותפים לתחיית העם בארצו על פי תורתנו, תורת חיים שנטע ה' בתוכנו, וכפי שכתב מרן הרב קוק:

"**יסוד האומה ביחס העתיד שלה תלוי ביסוד החינוך...** על כן באהבת עמנו וארצנו אנו חייבים להתחזק ביותר ליסוד חינוך שבישוב החדש החביב, על יסוד הישראלי הטבעי, על יסוד כזה שנהיה בטוחים שהילד היהודי יהיה על ידו כשיגדל איש יהודי שלם, טוב לעצמו, גם טוב לעמו" (מאמרי הראי"ה עמ' 230).

חוברת זו נועדה כדי לשתף אתכם ההורים בהדגשים השונים שנלמדו בכתה. בעזרתה תוכלו לחזור עם הילדים על הפסוקים ועל ידיעותיהם, וגם על המסרים החינוכיים שהודגשו והורחבו במהלך הלימוד בכתה (חוברת זו מקבילה לחוברת עזר למורה שיצאה על ידינו).

בכך תוכלו להיות שותפים למצוה הגדולה של לימוד תורה לבנים, כפי שנאמר בתורה "ושננתם לבנך" וכפי שפסק הרמב"ם בהלכות תלמוד תורה שחייב אדם ללמד את בנו תורה.

כמובן שדרך הוראה זאת מבוססת על הקומה הראשונה
וההכרחית, הכוללת **מפגש עם האותיות, המילים והפסוקים של**
התורה עצמה, כפי שניתנה לעם ישראל בהר-סיני.

קריאת הפסוקים, למידתם בעזרת רש"י ושינונם, הם היסוד
והבסיס עליו בנוי כל הלימוד שלנו, ובלעדיהם העיקר חסר מן
הספר.

רק על גבי קומה זו יש מקום לתוספת הארה והדגשה של מסרים,
מידות טובות וערכים העולים מן הפסוקים, לפי דברי חז"ל. לפיכך
אין בחוברת ביאור מפורט של כל פסוק ופסוק אלא הארת פסוקים
בהם, לדעתנו, יש מקום לביאור ולהרחבה מיוחדת.

אופן החזרה

כיון שהמטרה בלימוד היא העברת התורה על ידי האבות, החוברת נערכה בצורה שהאבות ישאלו שאלות ויקראו מן החוברת, ולא שהילדים יקראו אותה בעצמם, במקום לימוד הפרשה כסדרה מן החומש.

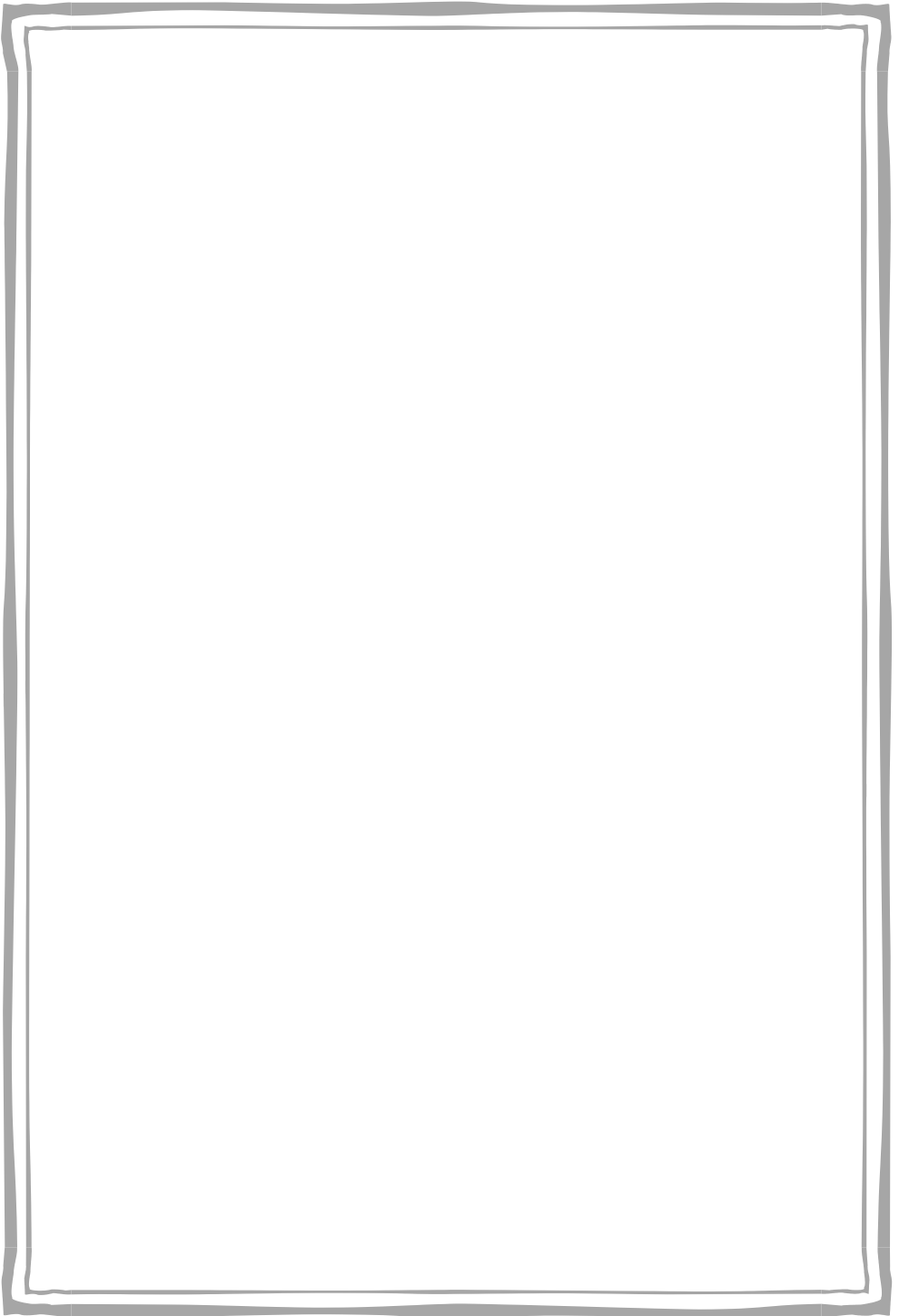
על פי האמור אנו ממליצים להשתמש בחוברת בדרך הבאה:

- א. קריאת מספר פסוקים על ידי הילד והסברם הכללי (תלוי בנושא וביכולת של הילד).
- ב. שאילת השאלות המסומנות בצבע אפור על ידי ההורים.
- ג. עניית התשובות על ידי הילד או הקראת התשובות והסברתם על ידי ההורים.
- ד. סיכום משותף של הנקודות העיקריות שעלו בלימוד הפסוקים ובמסרים העיקריים.

אנו תפילה כי בלימוד אישי זה מתוך חיבה ואהבה של הורים לילדיהם, יפנימו הילדים את המסרים הנלמדים ויתחזקו בהם בהווה ובעתיד.

"ויהי נעם ה' אלקינו עלינו"

ומעשה ידינו כוננה עלינו"

פְּרִשֶׁת בְּרֵאשִׁית

שֵׁשֶׁת יָמֵי הַבְּרִיאָה

(פְּרָק א)

הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בָּרָא בְּטוֹבוֹ הַגָּדוֹל אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת
הָאָרֶץ וְכָל אֲשֶׁר בָּהֶם וְסִדֵּר הַכֹּל בְּסִדְרֵי מַפְלָא לְתוֹעֵלַת
בְּנֵי הָאָדָם, כְּדֵי שְׂיֻכְלוּ לַחַיּוֹת וְלַהֲתַקִּים בְּצוּרַת הַטּוֹבָה
וְהַנְּעִימָה בְיֹתֵר.

מִבְּנֵי בְנֵי שָׁל אָדָם יוֹלֵד אֲבָרָהֶם, הוּא נוֹרְעוּ וְיַפְרְסֵמוּ
בְּכָל הָעוֹלָם אֶת גְּדֻלָּתוֹ שֶׁל ה' וְיִלְמְדוּ אֶת כָּל־לֶכֶת
בְּדֶרֶךְ ה' הַטּוֹבָה וְהַיִּשְׁרָה.

בַּיּוֹם הַרְּאשׁוֹן בָּרָא ה' אֶת הָאֹר וְהַבְּדִיל בֵּינוֹ וּבֵין
הַחֹשֶׁךְ - לָאֹר קָרָא יוֹם וְלַחֹשֶׁךְ קָרָא לַיְלָה.

בַּיּוֹם הַשֵּׁנִי וּבַיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי הַבְּדִיל ה' בֵּין הַמַּיִם וּבֵין
הַיַּבְשָׁה וְהַצְּמִיחַ מִן הָאָרֶץ דְּשֵׂא וְעֲצֵי פְרִי שִׁיְהִיו
לְתוֹעֵלַת בְּנֵי הָאָדָם שְׂיֻכְלוּ לַהֲנוֹת מִפְּרוֹת הָעֲצִים
וּמִיָּפִים שֶׁל הַפְּרָחִים.

ביום הרביעי בָּרָא ה' אֶת הַמְּאֹרוֹת וְקָבַע אֶת תְּפִלֵּיכֶם.
הַשֶּׁמֶשׁ - תְּפִלֵּיכֶם לְהָאִיר לְאָרֶץ בְּמִשְׁךְ הַיּוֹם. וְהַלְבֵּנָה
(הַיָּרֵחַ) וְהַכּוֹכָבִים - תְּפִלֵּיכֶם לְהָאִיר בַּלַּיְלָה.

הַיָּמִים וְהַלֵּילוֹת מְצֻטְרָפִים לְשָׁבוּעוֹת, לְחֻדְשִׁים וּלְשָׁנִים,
וּבְהֵם יָמִים טוֹבִים, חֲגִים וּמוֹעֲדִים, שְׂזֻמָּנִם נִקְבַּע עַל יְדֵי
חֻכְמֵי הַתּוֹרָה הַגְּדוֹלִים שֶׁל עַם יִשְׂרָאֵל - חֻכְמֵי
הַסֵּנְהֶדְרִין.

ביום החמישי נִבְרָאוּ הָעוֹפוֹת וְהַדְּגִים. לְכֹל אֶחָד מֵהֶם
יוֹעֵד תְּפִלֵּיכֶם מִיָּחָד לְתוֹעֵלַת בְּנֵי הָאָדָם.

הַכֹּל בָּרָא ה' בְּחֻכְמָה גַּם אִם אֵין הָאָדָם יוֹדֵעַ מֵהוּ
הַתְּפִלֵּיכֶם שֶׁל כָּל מִין וּמִין מִמִּינֵי הָעוֹפוֹת וְהַדְּגִים.

ביום הששי נִבְרָאוּ הַחַיּוֹת וְהַבְּהֵמוֹת, הַמְּסִיעוֹת לְאָדָם
בְּעִבּוּדוֹת הָאָדָמָה, בְּנִתְיַנֵּת צְמֹר וְחֵלֶב לְמִזּוֹנוֹ וּבַדְּבָרִים
נוֹסְפִים.

לְאַחַר שֶׁבָּרָא ה' אֶת כָּל הַנִּבְרָאִים וְהַכִּינֵם לְצִרְךָ הָאָדָם,
בָּרָא אֶת הָאָדָם בְּצֶלֶם אֱלֹקִים, עִם שְׂכָל, עִם יְכֹלֵת דְּבוּר
וְעִם יְכֹלֵת לְבַחֵר בֵּין טוֹב לְרָע, לְהַבִּין אֶת דְּבַרֵי ה',
לְלַכֵּת בְּדַרְכָּיו וּלְשַׁמֵּר אֶת מִצְוֹתָיו.

ה' בִּרְךְ אֶת הָאָדָם וְאֶת אִשְׁתּוֹ, שְׂיִפְרוּ וַיִּרְבוּ, שְׂזַרְעוּ
יִמְלֵא אֶת הָאָרֶץ כְּלָה וַיִּמְשְׁלוּ בְּכָל הַבְּרוּאִים.

לְאַחַר בְּרִיאַת הָאָדָם וְהַבְּרוּאִים כֻּלָּם, הִבִּיט ה' בְּכָל
הַנִּבְרָאִים וְשָׂמַח בְּמַעֲשָׂיו.

מִבְּנֵי בְּנֵי שָׁל אָדָם עֲתִיד לְהוֹלֵד אֲבָרָהָם אֲבִינוּ, וּמִמֶּנּוּ
עֲתִיד לִצְאֹת עַם יִשְׂרָאֵל, הָעָם הַנִּבְחָר שְׂיִזְכֶּה לִצְאֹת
מִמִּצְרַיִם וּלְקַבֵּל אֶת הַתּוֹרָה, וּבְזִכְרוֹתוֹ יִתְקַיֵּם הָעוֹלָם
כָּלוּ.

הַשָּׁבֶת

(פָּרָק ב, פְּסוּקִים א-ג)

"וַיְכַלּוּ הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ וְכָל צְבָאָם" (פְּסוּק א)

📖 "וַיְכַלּוּ" - נִגְמְרוּ.

לְאַחַר שֵׁשֶׁת יָמֵי הַמַּעֲשֵׂה, בָּהֶם נִבְרָא הָעוֹלָם וְנִבְרָאוּ כָּל
יְצוּרָיו, שָׁבַת ה' מְכַל מְלֵאכְתּוֹ וְקִדְּשׁ אֶת הַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי
- יוֹם הַשָּׁבֶת.

"וַיְבָרֶךְ אֱלֹקִים אֶת יוֹם הַשְּׁבִיעִי וַיְקַדֵּשׁ אֹתוֹ

כִּי בּוֹ שֶׁבֶת מְכַל מְלֹאכֶתוֹ...” (פְּסוּק ג)

עם ישראל, שעתיד לצאת ממצרים ולקבל את התורה
בהר סיני, מצווה לשמור את השבת ולקדש אותה, ובכך
לזכור ולהזכיר תמיד שה' הוא זה שפרא את העולם
ואין עוד מלבדו.

בכל ליל שבת, בזמן הקדוש, אנו אומרים פסוקים אלו,
כדי להודות לה' על הבריאה המפלאה שפרא למעננו
ועל שבחר בנו מכל העמים ונתן לנו את יום השבת
למנוחה ולקדושה.

ביום זה נאסרה כל מלאכה, כדי שיוכל האדם
להתפנות מטורדותיו ולעסוק בתורה בנחת ובשלום.

אדם וחיה בגן עדן

(פְּרָק ב, פְּסוּקִים ד-כָּה ופְּרָק ג)

לאחר שפרא ה' את האדם, פרא גם את האשה, שתהיה
לו לעזר ולא יהיה לבדו. אתה יוכל ללדת ילדים ולקיים
את מצות ה'.

לְכַבוֹד הָאָדָם, נִטַע ה' גֵּן, וּבוֹ עֲצֵי פְרִי מְשֻׁבָּחִים וּנְהָרוֹת
רַחֲבִים מְלֵאִים בְּמִים. הִנִּיחַ ה' אֶת הָאָדָם וְאֶת אִשְׁתּוֹ
בְּגֵן הָעֵדֶן וַצִּוָּה אוֹתָם לְשָׁמֹר עַל עֲצֵי הַגֵּן.

ה' נָתַן לָאָדָם שֵׁכַל וְחָכְמָה פְּדֵי שְׂיוֹכַל לְהַפִּיר וּלְהַבִּין
אֶת מַעֲשֵׂי ה' וּלְקַרְא לְכָל בְּעֲלֵי הַחַיִּים בְּשִׁמוֹת. אָדָם
הִרְאִישׁוֹן עָסַק בְּלִמּוּד חֲכָמְתוֹ שֶׁל ה', אָהֵב אֶת ה' בְּכָל
לְבוֹ וְהָיָה יֵרָא מִמֶּנּוּ.

ה' הִרְשָׁה לָאָדָם וּלְאִשְׁתּוֹ לֶאֱכֹל מִכָּל עֲצֵי הַגֵּן חוּץ מֵעֵץ
אֶחָד - עֵץ הַדַּעַת, אֲךָ אָדָם וְאִשְׁתּוֹ נִכְשְׁלוּ וְאָכְלוּ גַם
מֵעֵץ הַדַּעַת.

בְּכֵךְ חָטְאוּ הָאָדָם וְאִשְׁתּוֹ. הֵם הָיוּ צְרִיכִים לְשִׁמְעַע בְּקוֹל
ה' לְמִרּוֹת הַקָּשִׁי שֶׁבִּדְבָר, וְכִינּוֹן שֶׁחָטְאוּ, הֵעֲנִישָׁם ה'
וּגְרָשָׁם מִגֵּן עֵדֶן. מֵעַתָּה יִצְטָרְכוּ אָדָם וְאִשְׁתּוֹ לַעֲבֹד
קָשָׁה מְאֹד כְּדֵי לְגַדֵּל עֲצִים וּלְהַנּוֹת מִפְּרוֹתֵיהֶם וְלֹא
יֻכְלוּ לְהַנּוֹת מִפְּרוֹת גֵּן הָעֵדֶן שֶׁהָיוּ מוֹכְנִים וּמְזַמְנִים
לָהֶם בְּקִלּוֹת. מֵעַתָּה, הֵעֲנִישָׁם ה', גַּם לֵידַת יְלָדִים
וּגְדוּלָם לֹא תִהְיֶה קֶלָה וּפְשׁוּטָה.

אֲמַנָּם וְנַעֲשׂוּ הָאָדָם וְאִשְׁתּוֹ בְּעֵנֶשׁ קָשָׁה, אֲךָ פְּנִיחַ ה'
הִיְתָה לְלִמּוּד וּלְחֻנּוּכָם לְשׁוּב בְּתִשׁוּבָה.

למרות הגרוש מגן העדן, דאג ה' לאדם ולאשתו
לבגדים ולשאר צרכיהם, כי ה' חפץ חסד ואוהב את
בריותיו.

קין והבל

(פרק ד)

האדם בחקמתו, קרא שמות לכל הנבראים על פי
תפקידם בעולם, ולאשתו קרא בשם חנה, כי היא הייתה
האמא הראשונה, ממנה נולדו כל בני האדם שחיו
במשך הדורות.

לאדם ולחנה נולדו שני בנים - קין והבל.

הבל היה רועה צאן וקין עובד אדמה. קין והבל היו זוג
אחים הראשון בעולם. הם היו צריכים לחיות ביחד
באהבה ובאחנה, לכבד זה את זה ולעזר זה לזה.

קין הביא לה' מנחה מפרות אדמתו, אך הוא הביא את
הפרות הגרועים ביותר.

הַבֵּל, לְעִמַּת זֹאת, הֵבִיא מִנְחָה מִן הַצֵּאֵן הַמְּשֻׁבָּח שֶׁנִּתֵּן לוֹ ה', וְהִפִּיר טוֹבָה גְּדוּלָה לְה' עַל שֶׁבִרַךְ אוֹתוֹ בְּצֵאֵן מְשֻׁבָּח.

ה' קִבַּל בְּרָצוֹן אֶת מִנְחָתוֹ שֶׁל הַבֵּל, וְאָלוּ אֶת מִנְחָתוֹ שֶׁל קִיץ לֹא קִבַּל, כִּי קִיץ לֹא הִפִּיר טוֹבָה לְה' כְּהַבֵּל אָחִיו.

ה' אָמַר לְקִיץ, שֵׁישׁ לוֹ כֹּחַ לְשִׁלוֹט בְּיִצְרוֹ הָרַע וְאִם יִחְזֹר בְּתִשׁוּבָה, הוּא יִסְלַח לוֹ עַל מַעֲשָׂיו הָרָעִים.

בְּמָקוֹם לְחֹזֵר בְּתִשׁוּבָה, כְּעֵס קִיץ עַל הַבֵּל וְהִרְגוּ.

עַל מַעֲשָׂהוּ הַנּוֹרָא, הִעֲנִישׁוּ ה' בְּעֵנֶשׁ חָמוּר: הָאֲדָמָה הַפְּסִיקָה לְגַדֵּל עֲבוּרוֹ פְּרוֹת וְיָבוּל טוֹב, וְהוּא נֶאֱלָץ לְנַדֵּד מִמָּקוֹם לְמָקוֹם לֹא מִנוּחָה.

עֲשֵׂה דוֹרוֹת מֵאָדָם וְעַד נֹחַ

(פְּרָק ה')

לְאָדָם וְחַוָּה נוֹלְדוּ עוֹד בָּנִים וּבָנָדִים, אַךְ רַק מְעַטִּים מֵהֶם הָיוּ אֲנָשִׁים צְדִיקִים וְחֲשׁוּבִים וְרַק אֶת שְׁמֵם הַזְּכִירָה הַתּוֹרָה. צְאֲצְאֵיהֶם חָיו שָׁנִים רַבּוֹת וְהִעֲבִירוּ מְדוּר לְדוּר אֶת הָאֲמוּנָה בֵּה'.

רשעות אנשי דורו של נח

(פְּרָק ו, ה-ח)

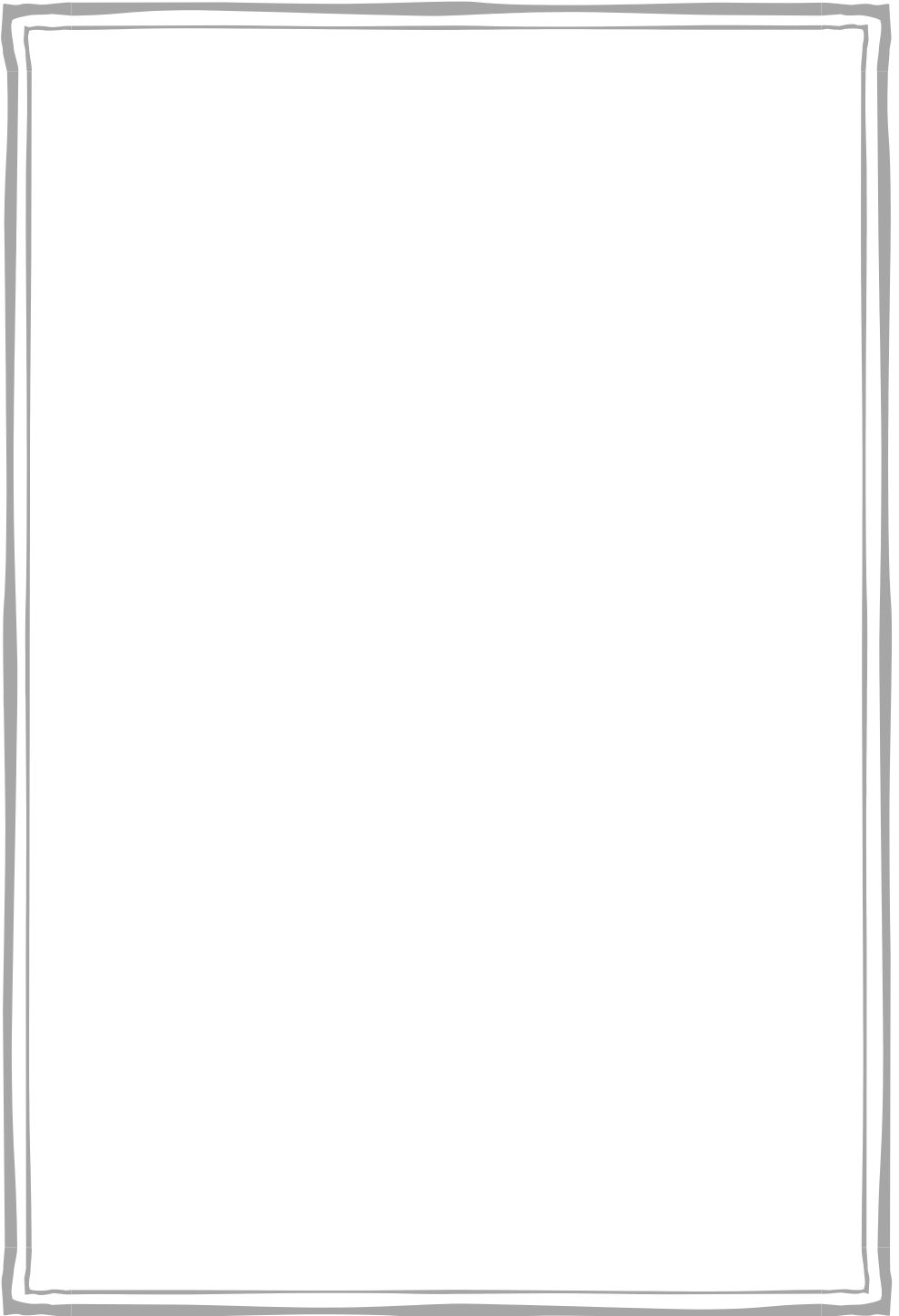
עֲשָׂרָה דוֹרוֹת עָבְרוּ מֵאֵז בְּרָא ה' אֶת אָדָם הָרִאשׁוֹן עַד שְׁנוֹלַד נֹחַ, שֶׁהָיָה צַדִּיק תָּמִים בְּדוֹרוֹתָיו. בְּזִמְנוֹ, הִתְנַהֲגוּ בְּנֵי הָאָדָם בְּדֶרֶךְ רָעָה מְאֹד, הֵם הָיוּ גּוֹזְלִים וְגוֹנְבִים אֶחָד מֵהַשְּׁנִי, וְכָל מַחֲשַׁבְתָּם הָיְתָה כִּי צַד לַעֲשׂוֹת רַע אִישׁ לְרֵעֵהוּ. אֶפִּילוֹ בְּנֵי הָאָדָם הַנִּכְבָּדִים הִלְכוּ בְּדֶרֶךְ רָעָה וְלָקְחוּ נָשִׁים שְׂאִינָן שְׁלָהֶם בְּכַח.

לְמִרוֹת רִשְׁעוֹתֵם הַגְּדוֹלָה, נָתַן לָהֶם ה' אֶפְשָׁרוֹת לַחֲזוֹר בְּתוֹבָה בְּמִשְׁךְ שָׁנִים רְבוֹת (מֵאָה וְעֶשְׂרִים שָׁנָה), אֲךָ הֵם לֹא הִיטִיבוּ אֶת דִּרְכָם, לְהִפָּךְ, הֵם הוֹסִיפוּ לַחֲטֹא וְלַעֲשׂוֹת מַעֲשִׂים רָעִים.

מַעֲשִׂיהֶם הָרָעִים גָּרְמוּ לָהּ צַעַר רַב. ה' הִחְלִיט לְהַעֲנִיֵּשׂם וּלְהַשְׁאִיר בְּעוֹלָם רַק אֶת נֹחַ וּבְנָיו שֶׁהִרְבּוּ לַעֲשׂוֹת מַעֲשִׂים טוֹבִים וְלָלֶכֶת בְּדֶרֶךְ הַיָּשָׁר וְהַטוֹב.

מִנַּח וּבְנָיו יָלַד אֲבָרְהָם אָבִינוּ שִׁיעֵבַד אֶת ה', יַעֲשֶׂה מַעֲשִׂים טוֹבִים וְיִלְמַד גַּם אֶת בְּנֵי דוֹרוֹ לַעֲבֹד אֶת ה' וְלָלֶכֶת בְּדֶרֶךְ הַטוֹבָה וְהַיָּשָׁרָה.

זרעו של אברהם - בני ישראל - ילך בדרכיו הטובות
ובזכותו יתברכו כל משפחות האדמה.

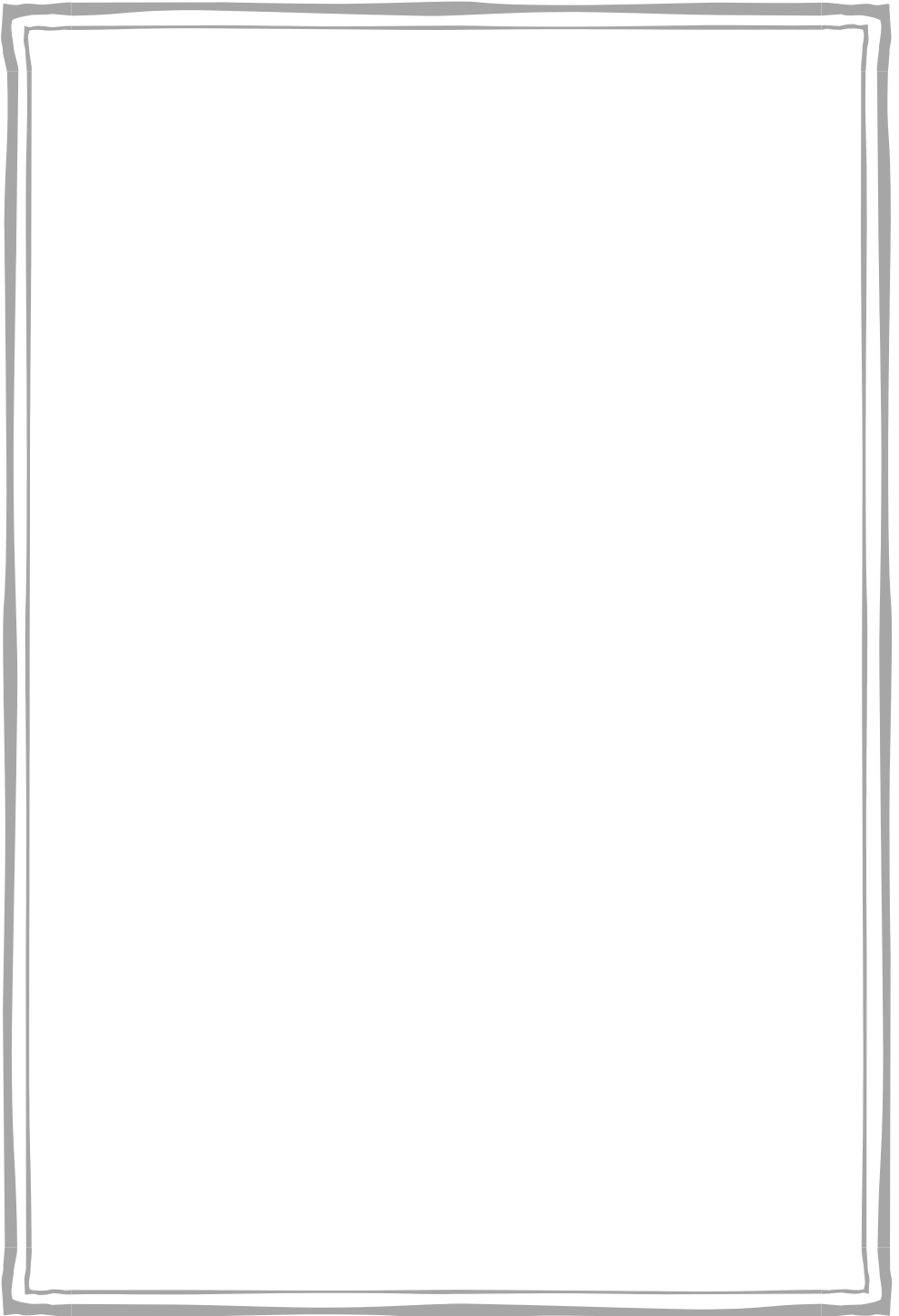

פְּרִישֵׁת

נֶחֱ

תוכן העניינים

פרק ו

23.....צדקותו של נח לעמת בני דורו.....

24.....בנית התבה על פי צווי ה'.....

פרק ז

25.....ירידת המבול, נח ומשפחתו בתבה.....

פרקים ה-ט

27... זכירת ה' את נח, הפסקת המבול ויציאת נח מן התבה...

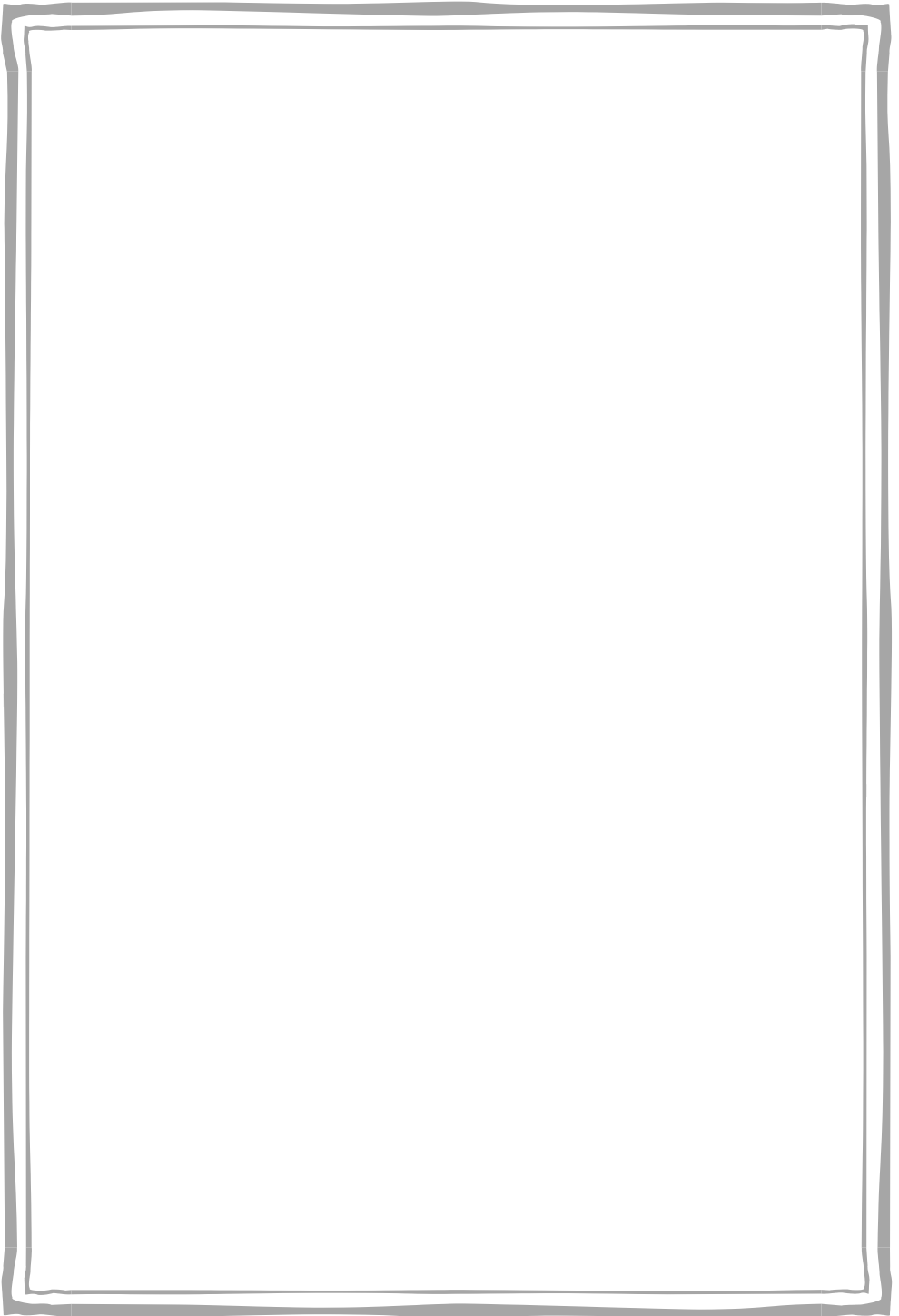
פרק י

28.....צאצאי בני נח.....

פרק יא

29.....אברהם אבינו בחרן.....

31.....סכום לפרשות בראשית - נח.....

צדקותו של נח לעַמַת בְּנֵי דוֹרוֹ

(פְּרָק ו', פְּסוּקִים ט-יב)

בְּנֵי דוֹרוֹ שֶׁל נֹחַ הָיוּ רָשָׁעִים גַּם כְּלָפִי ה' וְגַם כְּלָפִי בְּנֵי הָאָדָם.

הֵם עָבְדוּ לְאֱלִילִים, גִּזְלוּ מִבְּנֵי אָדָם אֶת רְכוּשָׁם, וּמִחֲשָׁבוֹתֵיהֶם הָיוּ לַעֲשׂוֹת רַק רַע כָּל הַיּוֹם.

רַק אָדָם אֶחָד נִשְׁאָר צַדִּיק וְלֹא לָמַד מִמַּעֲשֵׂיהֶם הָרָעִים שֶׁל בְּנֵי הָאָדָם - נֹחַ.

נֹחַ הֵלַךְ בְּדַרְכֵי ה', שָׁמַע בְּקוֹלוֹ וְעָבַד אוֹתוֹ. בְּמִשְׁךְ כָּל יְמֵי חַיָּיו הִתְנַהֵּג עִם הַבְּרִיּוֹת בִּישׁוּר, הִיטִיב עִמָּהֶם וְעָזַר לָהֶם.

נֹחַ לָמַד גַּם אֶת בְּנָיו לַעֲבֹד אֶת ה' וּלְהִתְרַחֵק מִמַּעֲשֵׂיהֶם הָרָעִים שֶׁל בְּנֵי דוֹרוֹ, וְאָכַן בְּנָיו שָׁמְעוּ בְּקוֹלוֹ וְהָלְכוּ בְּדַרְכֵי הַטּוֹבָה.

בְּנֵית הַתְּבָחָה עַל פִּי צוּרֵי ה'

(פְּרָק ו, פְּסוּקִים יג-כב)

ה' הוֹדִיעַ לְנַח שְׁבַגְלָל שֶׁהָאָרֶץ מְלֵאָה בְּמַעֲשֵׂי רָשָׁע וְגֹזֵל, הַגִּיעַ הַזְּמַן לְהַעֲנִישָׁם עַל יְדֵי הַשְּׁחַתַּת הָאָרֶץ.

ה' בָּרָא אֶת הָעוֹלָם בְּשִׁבְלֵי בְּנֵי הָאָדָם, כְּדֵי לְהִיטִיב לָהֶם, לְכֵן לֹא רָצָה לְהִרְסֵם הַכֹּל. הוּא הַשְּׂאִיר אֶת נַח וְאֶת מִשְׁפַּחְתּוֹ, כְּדֵי שְׂמָהֶם יִבְנֶה עוֹלָם חֲדָשׁ.

ה' צָוָה אֶת נַח לְבְנוֹת תְּבָחָה גְדוֹלָה, שֶׁתִּגָּן עָלָיו, עַל מִשְׁפַּחְתּוֹ וְעַל כָּל בְּעָלֵי הַחַיִּים, מִפְּנֵי הַמְּבוּל.

אֶת זְמַן הַבְּנִיָּה שֶׁל הַתְּבָחָה, צָוָה ה', לְהָאָרֶץ - לְבְנוֹתָהּ בְּמִשְׁךְ שָׁנִים רַבּוֹת, כְּדֵי שֶׁבְּנֵי הָאָדָם יִרְאוּהוּ, יִשְׂאֲלוּהוּ לְפֶשֶׁר מַעֲשָׂיו, וּמִשִּׁישְׁמָעוֹ שֶׁעֲתִיד לְבֹא מְבוּל כָּבֵד עַל הָאָרֶץ, יִתְחַרְטוּ וַיִּשׁוּבוּ מִמַּעֲשֵׂיהֶם הָרָעִים. כֵּן, קִוָּה ה', שְׂיִכַּל לְבַטֵּל אֶת הַגְּזֵרָה הָרָעָה.

נַח הָיָה יָרָא ה', הוּא הַזְּדָרְזוֹ לְקַיֵּם אֶת דְּבַר ה' וְלֹא הִחְסִיר מִמֶּנּוּ דְבַר.

בְּמִשְׁךְ שָׁנִים רַבּוֹת עָמַל וְטָרַח, אָסַף קַרְשִׁים רַבִּים וּכְבָדִים, וּבְנָה תְּבָחָה גְדוֹלָה מְאֹד.

מִשְׁפָּסִים אֶת בְּנֵי־הַתְּבָה, אֶסְף כַּמּוֹת גְּדוּלָה מְאֹד שֶׁל זָפֶת, וְצִפָּה אוֹתָהּ מִבְּפָנִים וּמִבַּחוּץ.

עָלִיו הָיָה לְדַאֵג לְאֹכֵל וּלְמִזוֹן עֲבוּרוֹ, עֲבוּר מִשְׁפָּחָתוֹ וְעֲבוּר בְּעַלֵי הַחַיִּים הַרְבִּיִּים שֶׁהָיוּ בַּתְּבָה.

כַּאֲשֶׁר בָּאוּ בְנֵי הָאָדָם אֶל נֹחַ לְשֹׂאֵל אוֹתוֹ עַל מַעֲשָׂיו, הוּא אָמַר שֶׁה' צִוְּהוּ לְבָנוֹת תְּבָה בְּגִלְל הַמַּבּוּל.

הָאֵם חִזְרוּ בְנֵי הָאָדָם בְּתִשׁוּבָה כַּאֲשֶׁר רָאוּ אֶת נֹחַ בּוֹנֵה אֶת הַתְּבָה וְשָׁמְעוּ מִפִּיו אֶת כְּבוֹנַת ה'?

בְּנֵי הָאָדָם הָיוּ כָּל כֵּךְ שְׂקוּעִים בְּרִשְׁעוֹתָם עַד שֶׁלֹּא נָתְנוּ לָבָם לַעֲשׂוֹת תִּשׁוּבָה.

יְרִידַת הַמַּבּוּל, נֹחַ וּמִשְׁפָּחָתוֹ בַּתְּבָה

(פְּרָק ז')

ה' נָתַן לְבְנֵי הָאָדָם הַזְדַּמְנוֹת לְחִזּוֹר בְּתִשׁוּבָה עַד הִרְגַע הָאֲחֵרוֹן.

תַּחֲלָה הוֹרִיד ה' גֶּשֶׁם קָל. כִּינֵן שֶׁלֹּא הִתְחַרְטוּ עַל מַעֲשֵׂיהֶם הָרָעִים, הִפְךָ ה' אֶת הַגְּשָׁמִים לְמַבּוּל שֶׁהִשְׁחִית אֶת כָּל בְּנֵי הָאָדָם הָרִשְׁעִים וְהַאֲכֹזְרִים.

נח ומשפחתו היו בתבה במשך שנה ועשרה ימים -
מי"ז בחשון ועד כ"ז בחשון, בשנה שלאחריה.

מה עשו נח ובניו בתבה בתקופת המבול?

לנח ובניו הייתה עבודה רבה וקשה באותה שנה. הם
עשו חסד עם כל בעלי החיים שהיו בתבה והאכילו כל
אחד בזמן הראוי לו ובמאכלים הראויים לו. עבודה זו
דרשה מהם להיות ערים ודרוכים בכל שעות היום
והלילה.

הם רצו מכלוב לכלוב, ביום האכילו את בעלי החיים
שרגילים לאכול ביום, ובלילה האכילו את בעלי החיים
שרגילים לאכול בלילה.

נח ובניו טפלו בחיות בחמלה וברחמנות, בגבורה,
בהתמדה ובסבלנות מפלאה.

זְכִירַת ה' אֶת נַח, הַפְּסָקַת הַמַּבּוּל
וַיֵּצֵאת נַח מִן הַתְּבֵה

(פְּרָקִים ח-ט)

מִשְׁמַתּוֹ בְּנֵי הָאָדָם הִרְשָׁעִים בַּמַּבּוּל, זָכַר ה' אֶת נַח
וּמִשְׁפַּחְתּוֹ וְאֶת כָּל בְּעָלֵי הַחַיִּים שֶׁהָיוּ אִתּוֹ בַּתְּבֵה
וְהִפְסִיק אֶת הַמַּבּוּל.

נַח יָצָא מִן הַתְּבֵה בִּכ"ז בְּחֶשֶׁן, לְאַחַר שֶׁהִתְיַבְּשָׁה
הָאָדָמָה. הוּא בָּנָה מִזְבֵּחַ וְהִקְרִיב קִרְבָּנוֹת כְּדִי לְהוֹדוֹת
לֵה' עַל שֶׁהִצִּיל אוֹתוֹ וְאֶת כָּל אֲשֶׁר אִתּוֹ מִמֵּי הַמַּבּוּל.

ה' קָבַל בְּרָצוֹן אֶת קִרְבָּנוֹתָיו שֶׁל נַח, הִבְטִיחַ שְׁלֹא
יִמָּחֶה יוֹתֵר אֶת הָעוֹלָם וַיִּבְרַךְ אֶת נַח כְּפִי שֶׁבֵרַךְ אֶת אָדָם
הָרִאשׁוֹן, שִׁיפְרָה וַיִּרְבֶּה עַד שֶׁיְהִיוּ בְּנֵי אָדָם רַבִּים כְּפִי
שֶׁהָיוּ לִפְנֵי הַמַּבּוּל.

בְּטוֹבוֹ הַגָּדוֹל, כָּרַת ה' בְּרִית עִם נַח וּבְנֵי הָאָדָם אַחֲרָיו,
וַנִּשְׁבַּע לָהֶם שְׁלֹא יָבִיא יוֹתֵר מַבּוּל עַל הָעוֹלָם.

כְּאוֹת וְסִימָן עַל בְּרִית זוֹ נָתַן ה' 'קֶשֶׁת בְּעָנָן'. כְּשִׁירָאוּ
בְּנֵי הָאָדָם אֶת הַקֶּשֶׁת, יִזְכְּרוּ אֶת הַבְּרִית, יוֹדוּ לֵה' וְלֹא
יִחַשְׁשׁוּ שְׁמָא יֵרַד מַבּוּל נוֹסֵף.

בברית זו הודיע ה' לנח שבני האדם לא יגיעו שוב למעשי רשע כאלה, כיון שלמדו מהמבול, שיש מנהיג לעולם ומנהיג העולם אוהב טוב וישר ולא סובל מעשי רשעות.

צאצאי בני נח

(פרק י)

משלשת בניו של נח יצאו שבטים אמות העולם, כאשר שם הזה הבן הצדיק והחשוב מבין הבנים - מזרעו של שם יצא אברהם אבינו ומאברהם אבינו יצא עם ישראל, העם הנבחר.

מנח ועד אברהם אבינו היו עשרה דורות, והתורה מספרת לנו רק על עשרה בני אדם שחיו במאות השנים האלו, כיון שרק הם היו צדיקים ועובדי ה'. שם ועבר אף הקימו בית מדרש בו למדו את הבריות על חקמתו של ה' וגדלתו.

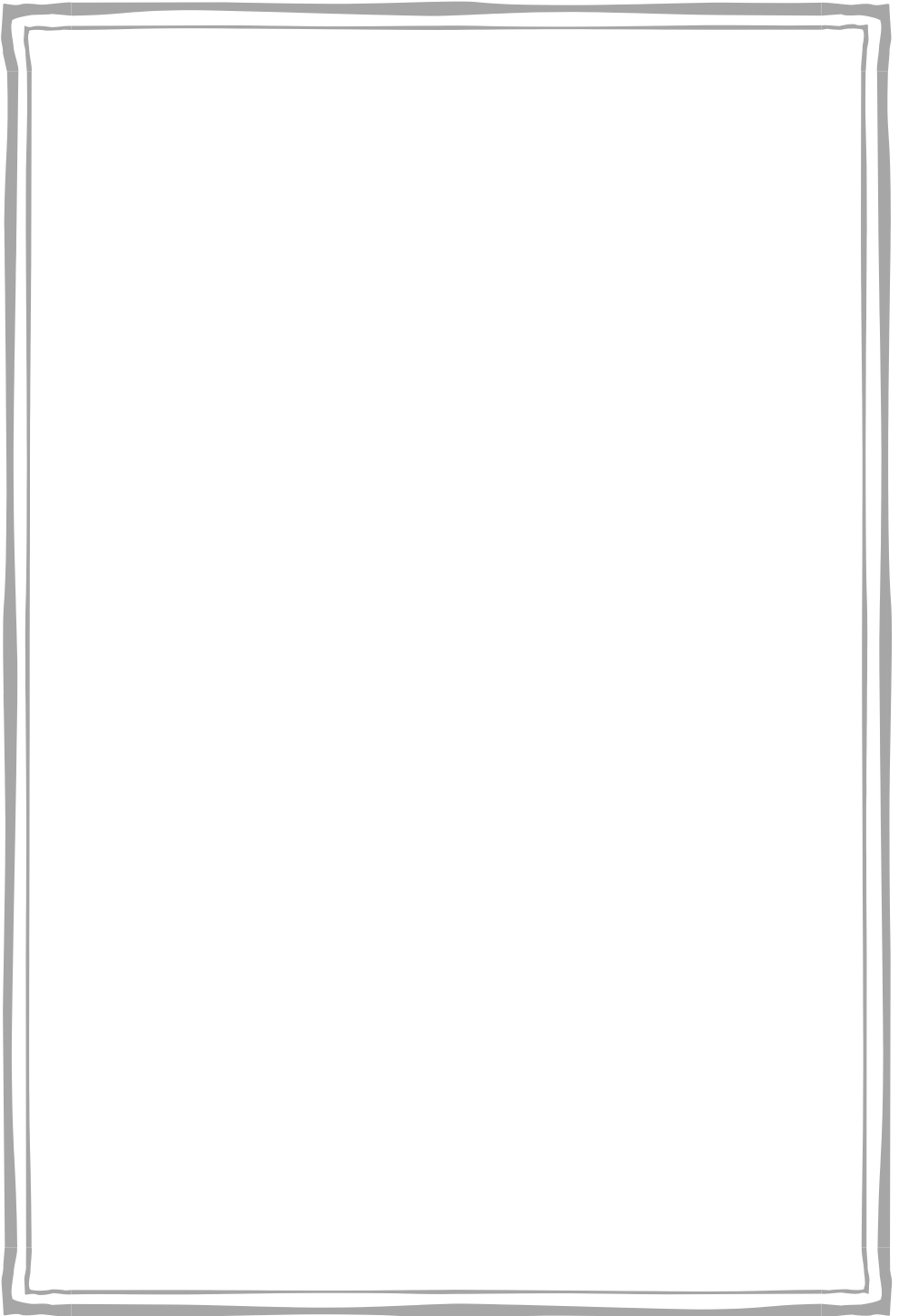
אַבְרָהָם אָבִינוּ בְּחֵרָן

(פָּרָק יא)

אַבְרָהָם נוֹלַד לְתַרְח בְּחֵרָן, הוּא לֹא רָצָה לְעַבֹּד
לְאֱלִילִים כְּמוֹ אָבִיו, אֲלָא רַק לְעַבֹּד אֶת ה', וְאָכַן,
אַבְרָהָם הִשְׁתַּדֵּל יוֹתֵר מִכָּל הַצַּדִּיקִים לְפָנָיו, לְקַרְא בְּשֵׁם
ה' וּלְהוֹדִיעַ לְבְנֵי הָאָדָם אֶת גְּדֻלַּת ה' וּגְבוּרָתוֹ.

אַבְרָהָם דִּבֵּר אֶל הַבְּרִיּוֹת בְּאַהֲבָה רַבָּה וּבְכַבּוּד גָּדוֹל,
וַיַּחַד עִם שָׂרָה אִשְׁתּוֹ, שֶׁהִיְתָה צַדִּיקַת וַיִּרְאֵת ה' כְּמוֹתוֹ,
הִשְׁפִּיעַ עַל אֲלֵפֵי בְנֵי אָדָם.

הִשְׁפַּעְתּוֹ שֶׁל אַבְרָהָם הִיְתָה כָּל כֶּן גְּדוּלָה עַד שְׂאֲמוֹת
הָעוֹלָם וּמַלְכֵיהֶם קִרְאוּ לְאַבְרָהָם "נָשִׂיא אֱלֹקִים"!

סבוים לפרשות בראשית - נח

בפרשת בראשית נפגשנו עם גדלתו וחקמתו הרבה של ה' שברא את כל הבריאה בששה ימים בחכמה רבה, ובמאמר פיו. כמו כן נפגשנו עם טובו הגדול של ה', שכל בריאתו אינה אלא כדי להיטיב עם האדם. ה' הכין בשביל האדם עולם שלם ומתקן, עם כל הדברים הנצרכים לו ושם אותו במקום המבחר ביותר – בגן עדן.

חסד גדול עשה ה' עם האדם וברא לו את חנה אשתו שתהיה לו לעזר. ה' ברא את האדם בצלם אלקים, ונתן לו שכל להבין ולדעת ויכלת לדבר. בכך הבדיל את האדם משאר כל הנבראים.

התפקיד שנתן ה' לאדם הוא, לשמוע בקול ה', ללכת בדרכיו הטובים ולעשות רק טוב וחסד עם הבריות.

עברו עשרה דורות ובני האדם שכחו את ה', ועשו מעשים רעים. הם גזלו והרשיעו וכל מחשבות לבם היו רק לעשות רע. ה' רצה שבני האדם יעשו תשובה ולא ימותו ונתן להם שנים רבות להתחרט על מעשיהם הרעים, אך הם הוסיפו לעשות רק רע.

כְּאֲשֶׁר רָאָה ה' אֶת מַעֲשֵׂיהֶם הַרְעִים וְאֶת הַצַּעַר וְהָעוֹל שֶׁהֵם
מְבִיאִים עַל זֻלְתָּם, הִחְלִיט ה' לְהַעֲנִיֵּשׁם וּלְבַנּוֹת עוֹלָם חֲדָשׁ
וּמִתְקַן יוֹתֵר. ה' הֵבִיא מִבּוֹל כְּבֹד עַל הָאָרֶץ וּמָחָה אֶת כָּל
הַיְקוּם, מִלְּבַד נֹחַ שֶׁהָיָה צַדִּיק, וְאִתּוֹ בְּנֵי מִשְׁפַּחְתּוֹ וְחֵלֶק
מִבְּעַלְי הַחַיִּים, שֶׁמָּהֶם נִבְנְה עוֹלָם חֲדָשׁ וְטוֹב.

נֹחַ שָׁמַע בְּקוֹל ה' וּבְמִשְׁךְ שָׁנִים רַבּוֹת עָמַל לְבַנּוֹת אֶת הַתְּבָה
הַגְּדוֹלָה. בְּשָׁנַת הַמַּבּוּל, בִּהְיוֹתוֹ בַּתְּבָה, דָּאָג נֹחַ בְּטוֹב לְבוֹ
לְהַחֲיוֹת אֶת בְּעַלְי הַחַיִּים שֶׁבַּתְּבָה בְּמִסִּירוֹת וּמִתּוֹךְ אַחֲרֵי
גְּדוֹלָה לְקִיּוּמָם.

מִנַּח יֵצְאוּ שְׂבָעִים אַמּוֹת, וּמִשָּׁם בָּנוּ הַצַּדִּיק יֵצֵא אֲבָרָהָם
אַבְרָהָם, מִמֶּנּוּ הוֹצִיא ה' אֶת עַם יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בּוֹ בָּחַר לְהִיּוֹת לוֹ
לְעַם קְדוֹשׁ, שֶׁיָּבִיא בְּרָכָה וְטוֹבָה לְכָל בְּנֵי הָאָדָם.